

שמעון באר]:

יהודה לאביו, אמר ליה שמואל לרב יהודה:

שיננא [מחודד בתלמוד]! (6)

לא תימא ליה לאבוך הכי [אל תאמר לאבך א-א בנוסח שאמרת], והודעת לו שהוא טועה, דהרי תניא:

לדירך דאמרת: שריפה המורה, ולפיכך אין אתה מחייבם שריפה כרוב החייבים שביניהם, לא כן הדבר, אלא סקילה המורה.

כשמע שמואל את סגנון דבריו של רב

התוספות.

ב. לקמן פד ב שינוי: "אלו הן הנחנקין, המכה אביו ואמו"; ומפרש בגמרא: מכה אביו ואמו מנלן, דכתיב "מכה אביו ואמו מות יומת", וכל מיתה האמורה בתורה סתם אינה אלא חנק; ומקשינן: אימא עד דקטיל ליה מיקטל, [שמא לא חייבה תורה אלא את ההורג את אביו]? ומשיננן: סלקא דעתך?! קטל חד בסייף, קטל אביו בחנק [וכי אפשר לומר, שההורג את אחר חייב סייף החמור, ואילו ההורג את אביו אינו חייב אלא חנק]; ומקשינן: הניחא למאן דאמר חנק קל, אלא למאן דאמר חנק חמור, מאי איכא למימר, [היינו, שמא לא חייבה תורה אלא את ההורג את אביו, ולהחמיר עליו באה תורה שיתחייב בחנק חמור].

והקשה רבי עקיבא איגר: הרי כל מכה אביו אינו חייב אלא משום רוב, דדילמא לאו אביו הוא, וכמבואר בחולין יא ב, ואם כן "איך נידון אותו בחנק דחמור, שמא לאו אביו הוא?! ואי דאזלינן בתר רובא, הא גם אם לאו אביו הוא חייב מיתה בסייף והוי בן מיתה, דלא אזלינן בתר רובא, כמו שכתבו תוספות בחולין גבי נסקלין בנשרפין"?!
ותירץ בתירוצו ראשון: "מה שכתבו תוספות, דבין מיתה למיתה לא אזלינן בתר רובא, לא די ש איזה לימוד או קבלה לזה, אלא כיון דליכא לימוד לענין זה דניזיל בתר רובא גם בין מיתה למיתה, משום הכי לא אזלינן בתר רובא; אבל בודאי, אילו היה לנו לימוד דגם בין מיתה למיתה אזלינן בתר רובא, לא היה על זה ענין

סתירה או קושיא, וכיון שכן שפיר פרכינן: דילמא מכה אביו היינו דקטלינן, ויהיה באמת מוכח מהאי קרא דגם בין מיתה למיתה אזלינן בתר רובא"; [ויש לעיין: אם כן לפי האמת, מי שהיכה את אביו ומת, לא יתחייב חנק משום דילמא לאו אביו הוא, ובלאו הכי חייב הוא את הסייף הקל [לדעת הסובר סייף קל]; ועוד מקשים העולם: בת כהן שזינתה תחת בעלה שהיא בשריפה היכי משכחת לה?!].

ותירץ עוד: דוקא בנסקלין בנשרפין, דמה דאנו רוצים ליזל בתר הרוב, היינו להך מילתא עצמו דיתחייב בחמורה, בזה אמרינן: דבין מיתה למיתה לא אזלינן בתר רוב; מה שאין כן במכה אביו, דתיכף כשנולד, דייננן מכח הרוב דהוא אביו לכמה ענינים, וממילא בקטלא הוא בחנק, כיון דכבר היינו דנין מכח הרוב דהוא אביו; והרי סברא זו מוכרחת, דאיך משכחת דאב חייב לפדות בנו בכור, דלמא לאו אביו הוא, ובממון אין הולכין אחר הרוב; או דלמא הבן הוא טריפה?! אלא על כרחך: כיון דהרוב היה לענין אחר, וכבר הסכמנו מכח הרוב דזה אביו וזה אינו טריפה, אף שעתה נוגע זהל ענין ממון, מכל מקום מהני הרוב; והכי נמי לענין מיתה, כיון דהרוב חל מקודם להחזיק זה לאביו, ממילא חייב הוא מיתת חנק; ולפי ישוב זה מתיישב גם ההיא דבת כהן שהיא בשריפה; וראה עוד ישובים שם.

6. כן פירש הערוך בערך שן; ויש מפרשים על שם שינוי הגדולות, ראה מסורת הש"ס חגיגה טו ב.

— הוא נידון, אבל לא באיסור הבא עליו אחרון, אף על פי שהוא חמור, [ויתבאר יותר בגמרא], ומשום שסובר רבי יוסי "אין איסור חל על איסור", ואפילו איסור חמור על איסור קל, ונמצא שאינו חייב שתי מיתות.

גמרא:

שנינו במשנה: מי שנתחייב בשתי מיתות בית דין, נידון בחמורה:

ומקשינן עלה: הרי פשיטא היא שיידון בחמורה, אלא איתגורי איתגור [וכי יש לו להרויח במה שנתחייב עוד מיתה], וודאי, כיון שאילו לא עבר אלא על החמורה היה נידון בה, לא ייפטר הימנה במה שנתחייב מיתה נוספת!?

אמר תירץ רבא:

הכא במאי עסקינן: כגון שעבר עבירה קלה, ונגמר דינו על עבירה קלה, ולאחר שנגמר דינו למיתה, חזר ועבר עבירה חמורה, ומחדשת המשנה שמחייבים אותו על החמורה ונהרג בה, וחידוש הוא, כי:

סלקא דעתא אמינא: כיון דנגמר דינו לעבירה קלה, האי גברא קטילא הוא, ואין לחייבו מיתה —

קא משמע לן שהוא נידון עליה ומת בה. (1)

הרי שהיה אביו עובר על דברי תורה, לא יביישנו ויאמר לו "אבא עברת על דברי תורה", אלא אומר לו בלשון תמיהה: "אבא, [וכי] כך כתיב בתורה"?!?

ואף אתה לא היה לך לומר לו בהדיא "אל תשנה כך וכך".

ומקשינן עלה: סוף סוף — כיון שאומר לו בלשון תמיהה "אבא וכי כך כתוב בתורה" — היינו חך, אף בלשון זו הרי הוא מביישו, שהרי אומר לו "וכי יפה אתה עושה"?!?

אלא כך אומר לו: אבא מקרא כתוב בתורה כך וכך, והאב עצמו ישים על לבו על מה מזכיר לו בנו מקרא זה.

מתניתין:

מי שנתחייב בשתי מיתות בית דין, הרי זה נידון בחמורה שביניהם.

עבר עבירה שנתחייב עליה שתי מיתות, וכגון חמותו שהיא אשת איש, הרי זה נידון בחמורה, דהיינו בשריפה, ולא בחנק כשאר אשת איש.

רבי יוסי אומר: אם עבר עבירה שנתחייב עליה שתי מיתות, הרי זה נידון בזיקה הראשונה שבאה עליו, באותו איסור שהווקק זה תחילה להזהר בו ולפרוש ממנו

הגמרא ל"ובערת הרע מקרבך", משום שאי אפשר לחייב מיתה את הטרפיפה ומשום שכמת הוא, ורק משום "ובערת הרע מקרבך" הרי הוא נהרג; ונתבאר שם בהערות, שצריך לומר, דמשום "ובערת הרע מקרבך" הרי הוא נהרג במיתה הכתובה בו, כי כן משמע שם, שהוא

1. א. הנה לעיל עח א איתא בגמרא גבי טריפה שהרג או רבע: אם באו עליו עדים אינו נהרג, ומשום שהיא עדות שאי אתה יכול להזימה, ואילו כשהרג או רבע בפני בית דין, הרי הוא נהרג משום "ובערת הרע מקרבך"; ונתבאר בהערות שם בשם האחרונים, שלכך הוצרכה

**בעא מיניה [אבות] [אחות] דרב יוסף בר
חמא, מרבה בר נתן:**

**מנא הא מילתא דאמור רבנן [מנין המקור
למה שאמרו חכמים]: מי שנתחייב שתי
מיתות בית דין ונגמר דינו תחילה למיתה**

הקלה, ואחר כך עבר על החמורה שהוא
נידון בחמורה?

אמר ליה רבה בר נתן: **דכתיב** [יחזקאל יח]:
"ואיש כי יהיה צדיק ועשה משפט וצדקה,

נהרג במיתת סייף או סקילה.

ועוד נתבאר בהערות שם [על פי "קובץ
שעורים" בדעת הרמב"ם], שיש נפקא מינה, בין
אם חיובו הוא מעיקר חיוב מיתת בית דין, או
משום "ובערת הרע מקרבך", והיינו לענין שור
של אדם טריפה שהרג, דמכיון שאין הבעלים
נהרגים אלא משום "ובערת הרע מקרבך", לא
קרינן ביה "וגם בעליו יומת" והרי השור פטור,
ראה שם.

ולפי זה יש להסתפק: מאי קא משמע לן
כאן? האם משמיעתנו המשנה שהמחוייב מיתת
בית דין אינו "גברא קטילא" כמו טריפה, וחיוב
גמור הוא; או שמא: לעולם חשוב הוא גברא
קטילא, אלא שמכל מקום מחוייב הוא במיתה
החמורה משום "ובערת הרע מקרבך", ויהיה
בזה נפקא מינה לענין מיתת שורו.

ב. ובתוספות כתבו כאן: תימה אמאי נידון
בחמורה, הא הויא לה עדות שאי אתה יכול
להזימה, דאי מיתזמי סהדי בתראי לא מיקטלי
[הרי העדים שבאו להחמיר עליו, אם יותזמו לא
ייהרגו], כיון דבלאו סהדותיהו גברא בר קטלא
הוא, כדמוכח בפרק קמא דמכות [ה א], גבי באו
שנים ואמרו בחד בשבת נגמר דינו של פלוני!
[הנידון שם הוא, בעדים שהעידו על אדם שנגמר
דינו למיתה, והוא שקר מה שהעידו, כי הם לא
ראו, אבל האמת היתה שכבר נגמר דינו בשעה
שאלו העידו, ומבואר שם שהם פטורים
דבעידנא דקא מסהדי גברא בר קטלא הוא].

ותירצו: ויש לומר, דהכא מיירי כגון דהך
עבירה שניה עבר בפני בית דין, דאפילו בעדות
שאי אתה יכול להזימה מחייבין ליה לעיל

בטריפה משום "ובערת הרע"; ולפי תירוץ זה
אכן אין הוא מחוייב אלא משום "ובערת הרע
מקרבך".

ומיהו מלשון תוספות מבואר, שאינם
מפרשים כדברי האחרונים; שאם נפרש
כדבריהם, אם כן כוונתם לומר, דמאחר שכבר
חייב מיתה אחת, אי אפשר לחייבו מיתה שניה
אלא משום "ובערת הרע", וכצד אחד של הספק
דלעיל], ואי אפשר לפרש כן, שאם כן מה ענין
זה לתירוצם, הרי בעיקר הגמרא צריך לומר
כן?! [וראה מה שנתבאר עוד על דבריהם,
בהערות לעיל עח א].

ג. ב"ערוך לנר" [לעיל עח א ד"ה עדין יישב
קושיית התוספות, על פי מה שנחלקו שם רבא
ורב אשי בעדים שהם עצמם טריפה, אם כשרים
הם, דרב אשי סבר: כיון שהעדים המזימים
אותם לא יתחייבו ב"כאשר זמם" אם יוזמו הם,
שהם הרי באו לחייב עדי טריפה, נמצאת שעדות
עדי הטריפה היא עדות שאי אתה יכול להזימה,
כי עדות מזימה היא עדות שאי אתה יכול
להזימה; ורבא אינו סובר כן; ופירש שם ב"ערוך
לנר" שטעמו הוא משום שבעדות הזמה אין
צריך עדות שאתה יכול להזימה; ולפי זה יש
לומר, דרבא כאן לשיטתו, וכגון שעברו העדים
איזו עבירה קלה, ושוב נתחייבו במיתה חמורה
כי הוזמו על עדות שבאו לחייב מיתה חמורה,
דבזה אין להקשות: איך העידו להזימם ולחייבם,
והרי עדות שאי אתה יכול להזימה היא, כי
בעדות הבאה להזימם אין צריך שתהא היא עצמה
עדות שאתה יכול להזימה; וראה עוד שם;
וראה עוד ב"ערוך לנר" כאן.

אל ההרים לא אכל, ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל, ואת אשת רעהו לא טמא, ואל אשה נידה לא יקרב. ואיש לא יונה, חבולתו חוב ישיב, גזילה לא יגזול, לחמו לרעב יתן, ועירום יכסה בגד. בנשך לא יתן, ותרבית לא יקח, מעול ישיב ידו, משפט אמת יעשה בין איש לאיש. בחוקותי יהלך, ומשפטי שמר לעשות אמת, צדיק הוא, חיה יחיה נאם ה' אלהים —

והוליד [האיש הצדיק] בן פריין שופך דם ועשה אח מאחד מאלה [ויעשה הבן לאחיו את אחד מן העבירות הבאות]. והוא [הבן הזה] את כל אלה [את כל הטובות שעשה אביו הנזכרים בפרשה לעיל] לא עשה, כי גם אל ההרים אכל, ואת אשת רעהו טמא. עני ואביון הונה, גזולות גזל, חבול לא ישיב, ואל הגלולים נשא עיניו, תועבה עשה. בנשך נתן ותרבית לקח, וחי לא יחיה, את כל התועבות האלה עשה, מות יומת, דמיו בו יהיה."

"והוליד בן פריין שופך דם": היינו רוצח שמיתתו בסיף.

"את אשת רעהו טימא": זו אשת איש שהבא עליה בחנק.

"ואל הגלולים נשא עיניו" זו עבודת כוכבים, שהיא בסקילה —

וכתיב בסוף הענין "מות יומת דמיו בו יהיה" דהיינו בסקילה, שכך מתפרשת לשון

זו בכל התורה.

ובהכרח, שכבר נגמר דינו תחילה לקלות שביניהם, ומכל מקום חייב הוא סקילה, שאם לא כן, מה השמיענו יחזקאל שהוא חייב סקילה. (2)

מתקיף לה רב נחמן בר יצחק:

אימא כולחו בסקילה [שמא כל העבירות הנזכרות הם בסקילה]?! כיצד:

"והוליד בן פריין שופך דם": זה בן סורר ומורה (3) דחיובו בסקילה.

"אשת רעהו טמא": זו נערה המאורסה דהבא עליה בסקילה, ונקראת "אשת רעהו" על שם סופה. (4)

"ואל הגלולים נשא עיניו" זו עבודת כוכבים, דבסקילה.

ומשנינן: אם כן, מאי קא משמע לן יחזקאל, והרי כיון שכולם בסקילה הרי ודאי שהוא חייב סקילה. (5)

ואכתי מקשינן: דילמא תורה קא מהדר יחזקאל?! שמא לא נתכוין אלא לחזור על מצוות התורה להזהיר את ישראל עליה?!?

ומשנינן: אם כן איבעי ליה ליחזקאל לאהדוריה כי היכי דאהדרה משה רבינו

עב א, רש"י; וראה עוד פירוש אחר ברש"ש.

4. על פי "יד רמה".

5. [יש לעיין בדרך השקלא וטריא שבגמרא; הרי

2. [יש לעיין: הרי הכתוב אומר "ועשה אח מאחד מאלה", הרי שאין הכתוב מדבר במי שעשה את כל אלה אלא את אחד מהם!].

3. ונקרא "שופך דם" על שם סופו, ראה לעיל

כשהיה רבן גמליאל מניע למקרא הזה, היה בוכה, ואמר: מאן דעביד לכולהו הוא דחיי, בחדא מינייהו לא [הנמנע מכל אלו הוא חי, (8) אך הנמנע רק מאחד מאלה אינו חי]. (9)

אמר לו רבי עקיבא:

אלא מעתה, הא דכתיב בסוף פרשת עריות "אל תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגויים..."¹⁰, הכי נמי תאמר: בכולהו אין בחדא מינייהו לא, לא הזהיר הכתוב אלא שלא ליטמאות בכל העריות כאחד, ולא הזהיר שלא ליטמאות באחת מהן?!?

אלא ודאי "באחת מכל אלה", הכא (10) נמי (11) "באחת מכל אלה".

שנינו במשנה: עבר עבירה שנתחייב שתי מיתות נידון בחמורה; רבי יוסי אומר: נידון בזיקה הראשונה שבאה עליו:

תניא: כיצד אמר רב יוסי: נידון בזיקה ראשונה הבאה עליו:

[היה לו לחזור בלשון שחזר משה על התורה], כלומר: יאמר "בן סורר ומורה" בהדיא, ו"נערה מאורסה" בהדיא, ולא ינקוט לשון שיש לטעות בה. (6)

דרש רב אחא בר חנינא: מאי דכתיב ביחזקאל שם על האיש הצדיק:

"אל ההרים לא אכל": היינו שלא אכל בשביל אבותיו, שלא נצטרך לזכות אבותיו, מתוך שהוא חסיד.

"ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל": שלא הלך בקומה זקופה.

"ואת אשת רעהו לא טימא": שלא ירד לאומנות חברו.

"ואל אשה נדה לא יקרב": (7) שלא נהנה מקופה של צדקה, שגנאי הוא לאדם הגון.

וכתיב על הנמנע מכל אלה: "צדיק הוא חיה יחיה".

8. כתב הרש"ש: אולי יכוון לפסוק יט שם, את כל חוקתי שמר ... חיה יחיה", ובדבריו מתבאר המשך הענין היטב.

9. בכייתו של רבן גמליאל היא לפי הפירוש שנתבאר בפסוקים; אך לפי פשוטו של מקרא, הרי ודאי שאם נמנע מאחת ואינו נמנע מאחרות שחיה לא יחיה.

10. כן צריך לומר, על פי ש"ס ונציה דפוס ראשון.

11. כלומר: אף שאמר הכתוב "את כל חוקתי שמר", היינו באחת מכל אלה; כן נראה לבאר על פי הרש"ש שהובא לעיל.

אף מתחילה לא הוכחנו מפסוק זה שהוא נידון בחמורה אף שכבר נגמר דינו לקלה, אלא משום דאם לא כן מאי קא משמע לן יחזקאל, וכמו שכתב רש"י; ואם כן מאי מקשי ומאי משני! [?].

6. נתבאר על פי ה"יד רמה"; ולשון "אהדריה" צריך ביאור, ואפשר משום דדינים אלו דבן סורר ומורה נאמרו במשנה תורה, שעיקר עניינה חזרה על התורה, אף שמצוות אלו לא נאמרו אלא שם; והוסיף: ואית דמפרשי: אם כן הוה ליה לאהדורה כי היכי דאהדרה משה רבינו במשנה תורה, שהתחיל מפרש את כל המצוות והולך באר היטב.

7. כן צריך לומר.

אמר הקשה ליה רב ארא בר אהבה לרבא:

האיך שנינו: "חמותו ונעשית אשת איש, נידון בחמותו"? לידון נמי איסור אשת איש, דהא אמר רבי אבהו: מודה רבי יוסי באיסור שהוא מוסף על האיסור הקודם; דהיינו: אם על ידי האיסור השני, נאסרה האשה אף על מי שלא היתה אסורה עליו מכח האיסור הראשון — וכגון זו, שבהינשאה נאסרה על כל העולם שלא היתה אסורה עליהם — הרי חל אף איסור זה עליה; ואם כן יתחייב משום אשת איש אף לרבי יוסי! (12)

אם היתה האשה — שבא עליה — חמותו, וכגון שנשא בתה של אלמנה, ונאסרה עליו אמה משום חמותו [והיא בשריפה], ונעשית אשת איש שנישאה לאיש [והיא בחנק], ולאחר מכן בא עליה, הרי זה נידון בחמותו.

אבל אם היתה אשת איש [שהיא בחנק], ולאחר מכן נעשית חמותו כשנשא את בתה, ובא עליה לאחר מכן, הרי זה נידון באשת איש, ואף שמיתה קלה היא מן השריפה, ומשום שאין איסור חמות חל עליו, משום שכבר אסורה היא עליו משום אשת איש.

דרכי יוסי לענין קרבן איירי, ואי לאו משום זיקה הראשונה היה חייב שתיים, אבל כיון דאין איסור חל על איסור אינו חייב אלא אחת, וכן לענין לא אתרו ביה אשמועינן שפיר, דאי אתרו ביה משום אשת איש ולא משום חמותו לא מיחייב; ורבא מתרץ ליה דרכי יוסי רק לענין מיתה איירי. ומה שהביא מתוספות ביבמות, היינו דכתבו שם בדף לב א ד"ה ונעשית אשת איש נידון בחמותו: ואין זה מכח זיקה ראשונה, דבלאו הכי מי שנתחייב שתי מיתות נידון בחמורה. והנה בפשוטו יש לעיין לאידך גיסא, מה משני רבא דבתרי קטלי לא קטלינן ליה, ואם כן משמע, דבאמת משום "אין איסור חל על איסור", הרי הוא נידון גם משום אשת איש, ואם כן כיצד אמרו "כיצד אמר רבי יוסי נידון בזיקה הראשונה שבאה עליו — והיינו משום אין איסור חל על איסור — חמותו ונעשית אשת איש נידון בחמותו", והרי באמת חל איסור אשת איש, אלא שאנו מחייבים אותו במיתה החמורה, ומה ענין זה לדינו של רבי יוסי! אך לפי מה שכתבו התוספות, ניחא; וראה לשון רש"י בכריתות יד ב ד"ה מודה רבי יוסי.

12. לכאורה אינו מובן מאי מקשה, וכמו שענה לו רבא, וכי בשתי מיתות אתה בא להורגו? וכתבו התוספות: לענין קרבן קא פריך, שיתחייב שתי חטאות בשוגג; אי נמי, אם התרו בו משום אשת איש ולא התרו בו משום חמותו; ורבא מהדר ליה דבמזיד איירי ובהתרו בו משום שניהם. [וביאור מה שכתבו דאיירי לענין שוגג, ואשר לכאורה צריך עיון, מה שייך לענין שוגג "נידון בחמותו" ו"נידון באשת איש", והרי קרבן חטאת אחד הוא חייב, ומה לי אם משום חמותו או משום אשת איש; זה אינו, כי צריך להפריש את החטאת לשם אותו איסור שהוא מתחייב עליו].

וכתב ב"ערוך לנר": אף על גב דפשטות כוונתו היא לענין מיתה, דהא קאי רבי יוסי אמילתא דתנא קמא דאיירי במיתה, מכל מקום יש לומר, דקא סלקא דעתיה, דרבי יוסי על כל פנים גם לענין קרבן איירי, מדקאמר "כיצד אמר רבי יוסי נידון בזיקה ראשונה, חמותו ונעשית אשת איש נידון בחמותו", ולכאורה יש להקשות: הא הך לאו משום זיקה ראשונה הוא, אלא משום דנידון בחמורה הוא — והתוספות ביבמות הרגישו בזה — ולכן קא סלקא דעתיה,

ב-א9

אמר ליה רבא אדא: אדא ברי [אדא, בני!] וכי בתרי קטלי קטלת ליה [וכי רוצה אתה להמיתו בשתי מיתות]?! והרי כבר נתחייב בשריפה, ואף שחל עליו איסור אשת איש, הרי הוא נידון בחמורה, ואין להוסיף עליו מיתה נוספת.

מתניתין:

מי שלקה ושנה, לקה שתי פעמים על שתי עבירות, ושוב עבר בשלישית:

בית דין מכניסין אותו לכיפה [מקום העשוי לפי מידת גובהו של הנידון], ומאכילין אותו שם שעורין המתנפחים במעיו, עד שכריסו מתבקעת.

גמרא:

ומקשינן: וכי משום דלקה ושנה, בית דין כונסין אתו לכיפה?!

אמר רבי ירמיה אמר רבי שמעון בן לקיש:

הבא במלקות של כריתות עסקינן, כשלקה ושנה בעבירות שהוא חייב עליהן כרת [ומלקות] עוסקת המשנה, ומשום כך כונסין אותו לכיפה, דגברא בר קטלא הוא [הרי בידי שמים יכריתוהו] וקרובי הוא דלא מיקרב קטליה [אלא שעדיין לא נתקרבה מיתתו], וכיון דקא מוותר לה נפשיה [מאחר שמפקיר את עצמו לעבירות], מקרבינן ליה לקטליה עילויה [מקרבים אנחנו את מיתתו עליו].

אמר ליה רבי יעקב לרבי ירמיה בר

תחליפא:

תא אסברא לך [בוא ואסביר לך את דין המשנה]:

לא שנו אלא במלקיות של כרת אחת, כלומר: דוקא אם שנה באותה עבירה עצמה, אבל אם היו המלקיות שלקה של שתיים ושל שלש⁽¹⁾ כריתות, דהיינו: כמה עבירות, אין מכניסין אותו לכיפה, ומשום דאיסורי הוא דקא טעים ולא מוותר כולי האי [רוצה הוא לטעום טעם של אותם עבירות, ואין זה מפקיר עצמו לעבירות כל כך].

שנינו במשנה: מי שלקה ושנה בית דין מכניסין אותו לכיפה:

משמע: שנה ללקות אף על גב דלא שילש ללקות, מחזיקים אנו אותו בחזקת רשע; ואם כן:

לימא מתניתין [האם נאמר שמשנתנו] דלא כרבן שמעון בן גמליאל; דאי רבן שמעון בן גמליאל, הא אמר: עד תלת זימני לא הויא חזקה [עד שלש פעמים אין זו חזקה], ולדבריו אין לנו להכניסו לכיפה אלא כשהוחזק ללקות שלש פעמים?

אמר רבינא:

אפילו תימא משנתנו כרבן שמעון בן גמליאל היא, ומכל מקום כיון שלקה שתי פעמים, והתרו בו בשלישית ועבר, כונסין אותו לכיפה משום דקסבר התנא של משנתנו: עבירות שעבר לאחר התראת מלקות — הן שמחזיקות אותו ברשע, ולא

1. אף על גב דבשתי מלקיות סגי, מכל מקום אין מחייבים אותו אלא כשעבר בשלישית, ושייך לומר "של שלש כריתות".